

Κοιτώντας προς ένα νέο στόχο όσον αφορά τη φροντίδα του περιβάλλοντος

Από μια ομιλία του Tim Jackins στο εργαστήριο για το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για τους πόρους της κοινότητας της Συμπαραστάσης για Αναθεώρηση, Δεκέμβρη 2012

Όλες οι ενδείξεις μάς λένε ότι ο τρόπος με τον οποίο εξελίσσεται ο πλανήτης απαιτεί αλλαγές στη συμπεριφορά που έχουν οι άνθρωποι προς το περιβάλλον. Την ίδια ώρα, αυξάνονται και διαδίδονται όλο και περισσότερο οι πληροφορίες σχετικά με το περιβάλλον. Όλο και περισσότερο καθίσταται δυνατό για τον καθένα να έχει μια επαρκή αίσθηση για το πού βρισκόμαστε και τι συμβαίνει.

Ως συμπαραστάτες/τριες μπορούμε να βοηθήσουμε ώστε να μειωθούν οι συνέπειες της οδύνης στις συζητήσεις για το περιβάλλον και να δείξουμε ότι είναι όντως δυνατόν να κατανοήσουμε την κατάσταση και να αναπτύξουμε καλές και λογικές πολιτικές για να την βελτιώσουμε. Μπορούμε να φωτίσουμε την κατάσταση και το υπόβαθρό της και να φέρουμε τόσο αντίλογο όσο χρειάζονται οι κοινές οδύνες όλων των ανθρώπων, ώστε να βοηθήσουμε στο να σκεφτούν και να κινηθούν προς την εύρεση λύσεων.

Νομίζω ότι ένας πλήρης και διαυγής στόχος γύρω από τη φροντίδα του περιβάλλοντος θα μας ήταν χρήσιμος, όπως θα ήταν και για τους περισσότερους ανθρώπους. Έχουμε κάνει βήματα προς αυτή την κατεύθυνση αλλά δεν έχουμε πάει μακριά ακόμη. Το βλέμμα μας ήταν προς τα εκεί αλλά μ' έναν παλιότερο στόχο, ο οποίος είχε καλά αποτελέσματα μέχρι τώρα, γίνεται καλή δουλειά, θα ήταν όμως χρήσιμο να προχωρήσουμε πιο γρήγορα το έργο μας.

Πώς θα σκεφτούμε; Ποιο είναι πραγματικά το ζήτημα; Ποια είναι η κατάσταση μας και πώς φτάσαμε εδώ; Πώς θα το κατανοήσουμε πλήρως ώστε να αρχίσουμε να δρούμε και να στοχεύουμε προς κατευθύνσεις που θα είναι οι καλύτερες που μπορεί να σκεφτούμε;

Οι άνθρωποι μπορεί να κάνουν πράγματα έχοντας προηγουμένως σκεφτεί ή και χωρίς να σκεφτούν. Η περιβαλλοντική θέση στην οποία βρισκόμαστε οφείλεται στο ότι εμείς σαν άνθρωποι δεν έχουμε σκεφτεί επαρκώς σ' αυτόν ειδικά τον τομέα. Έχουμε κάνει πάρα πολλές

BRIAN LAVENDEL

πράξεις που επηρέασαν το περιβάλλον και δεν ήμασταν ικανοί να σκεφτούμε όλες τις μη ηθελημένες συνέπειες και προεκτάσεις αυτών των πράξεων.

Η ΑΡΧΗ ΚΑΙ Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Η ζωή εξελίχτηκε εδώ στη γη μέσα στις ειδικές συνθήκες εκείνης της εποχής, μεταξύ των οποίων μπορεί να είναι και η πρόσκρουση πολλών μετεωριτών επάνω στον πλανήτη. Είναι απλώς μέρος της δομής του σύμπαντος το γεγονός ότι ορισμένες διαμορφώσεις μορίων έχουν πιθανότητες να αναπτυχθούν και ότι, υπό δεδομένες συνθήκες,

οι πιθανότητες αυτές αυξάνονται. Οι συνθήκες τότε ήταν τόσο καλές ώστε τα μόρια άρχισαν να σχηματίζουν πιο σύνθετους συσχετισμούς, και σε κάποια στιγμή, λόγω των συνθηκών και του υλικού γύρω τους, κάποιο σύνολο μορίων ανέπτυξε την ενδιαφέρουσα ιδιότητα τού να παράγει αντίγραφα του εαυτού του. Αντέγραψε τον εαυτό του. Αυτό ήταν η ζωή.

Στην αρχή, οι μορφές της ζωής δημιουργούσαν αντίγραφά τους χρησιμοποιώντας τα ακατέργαστα υλικά στο περιβάλλον τους, και η μορφή που υπήρχε τότε ήταν το μόνο που συνέβαινε στον περίγυρο. Υπήρχε μόνο ένας τύπος ζωής και ο,τιδήποτε το ζωντανό είχε αυτό τον τύπο. Ποιος ξέρει πόσο γρήγορα απλώθηκε αυτός ο τύπος, πόσο επαρκής ήταν στον πολλαπλασιασμό του, αλλά σίγουρα δεν χρειάστηκε να αγωνιστεί εναντίον άλλων μορφών ζωής και δεν χρησιμοποίησε τίποτα άλλο πέρα από ακατέργαστο υλικό.

Για να γίνει αυτή η αρχή κάποια πράγματα έπρεπε να αλλάξουν, και δεν σταμάτησαν ν' αλλάζουν ούτε αφού έγινε αυτή η αρχή. Μοιάζει ότι μια αλλαγή στην πρώτη μορφή ζωής ήταν αυτό που δημιούργησε την επόμενη μορφή ζωής. Η επόμενη θα μπορούσε να ήταν άλλη μια νέα αρχή (θα μπορούσαν να υπάρξουν δυο ανεξάρτητες αρχές, ή και περισσότερες) αλλά το πιο πιθανό είναι ότι εφόσον μια μορφή ζωής λειτούργησε καλά, κάποια

ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

αλλαγή σ' αυτή τη μορφή ζωής προξένησε την εμφάνιση μιας ακόμη διαφορετικής μορφής. Και τότε υπήρχαν πια δύο μορφές ζωής. Κατανάλωναν παρόμοια πράγματα αλλά ήταν κάπως διαφορετικές η μια από την άλλη. Πιθανόν να μας έρθει να πούμε ότι συναγωνίζονταν, αλλά ο τρόπος που χρησιμοποιούμε αυτή τη λέξη έχει κάποια πολιτισμική χροιά. Είναι δύσκολο να την χρησιμοποιήσουμε χωρίς να μας έρθουν παράξενες εικόνες στο μυαλό. Χρησιμοποιούσαν τις ίδιες πηγές.

Με τον καιρό αναπτύχθηκαν όλο και περισσότερες μορφές ζωής. Κι έπειτα συνέβη κάτι άλλο ενδιαφέρον: αναπτύχθηκαν κάποιοι οργανισμοί των οποίων η ύπαρξη εξαρτιόταν από έναν άλλο οργανισμό. Αυτό δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι έτρωγαν τον άλλο οργανισμό (πιθανόν να κατανάλωναν κάποιο παραπροϊόν του), αλλά χρησιμοποιούσαν τις συνθήκες που εν μέρει είχαν δημιουργηθεί από τον άλλο. Είναι πιθανό ένας τέτοιος οργανισμός να μπορούσε να λειτουργήσει από μόνος του, αλλά λειτουργούσε καλλίτερα σε συνάρτηση με τον άλλο οργανισμό.

Όταν υπάρχει κάποιο κέρδος όπως το παραπάνω, υπάρχει τάση να συμβεί αλλαγή έτσι ώστε να υπάρξει όφελος από αυτό. Και έτσι οι απόγονοι του οργανισμού, επί σειρά πολλών γενεών, κατέληξαν να χρησιμοποιούν τον άλλο οργανισμό όλο και πιο αποτελεσματικά. Κατέληξαν να εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από αυτόν και να είναι λιγότερο ικανοί να επιβιώσουν χωρίς αυτόν. Άρχισε να υπάρχει ένα αλληλοσυνδεδεμένο δίκτυο μορφών ζωής το οποίο πλάταινε όλο και πιο πολύ καθώς αποκτούσαν υπόσταση και άλλες μορφές ζωής και γινόταν πιο σύνθετο.

(Οι περισσότερες μορφές ζωής δεν δύνανται να ζήσουν καθόλου με ακατέργαστα υλικά. Εμείς τα ανθρώπινα όντα δεν αντέχουμε για πολύ καιρό να τρώμε χώμα. Δεν μπορούμε να απορροφούμε ηλιακή ενέργεια και να παίρνουμε πολλή ενέργεια απ' αυτή. Θα χρειαζόταν πιθανόν να απλωθεί ο καθένας και η καθεμιά μας σε δυο περίπου στρέμματα για να έχουμε τόση επιφάνεια ώστε να απορροφήσουμε αρκετή ηλιακή ενέργεια που θα μας

ΜΠΙΚ ΑΪΛΑΝΤ, ΧΑΒΑΗ, ΗΠΑ • GREG GRASS

δυναμώσει τόσο ώστε να μην χρειάζεται να φάμε άλλους οργανισμούς.)

Αναπτύχθηκε ένα σύνθετο δίκτυο ζωής, το οποίο και μεταβάλλεται διαρκώς. Νέα πράγματα, μικρές αλλαγές, συμβαίνουν κάθε στιγμή. Βλέπουμε τα είδη να αλλάζουν, αλλά επίσης συμβαίνουν και πάρα πάρα πολλές μικρές αλλαγές.

Εμείς τα ανθρώπινα όντα δεν μπορούμε να επιβιώσουμε χωρίς τις άλλες μορφές ζωής. Μέσα και πάνω στο σώμα μας ζούνε πολύ περισσότερα κύτταρα από άλλες μορφές ζωής, απ' ό,τι τα ίδια μας τα κύτταρα. Μπορεί να νιώθουμε απομονωμένοι/απομονωμένες αλλά μέσα μας βρίθεται η ζωή. Είναι παντού γύρω και μέσα μας. Η ζωή είναι τόσο αλληλοσυνδεδεμένη.

Σε γενικές γραμμές το περιβάλλον αλλάζει αργά— αλλά όχι πάντα. Μερικές φορές συμβαίνουν μεγάλες εκρήξεις, ολόκληρη η ατμόσφαιρα γεμίζει σύννεφα και για ένα χρόνο ή περισσότερο δεν καταφθάνει παρά ελάχιστη ηλιακή ενέργεια. Καμιά φορά προσκρούει κάποιος μετεωρίτης και τότε οι συνέπειες είναι παρόμοιες. Όταν οι ερευνητές σκάβουν μέσα στη γη και βρίσκουν ένα στρώμα από το ίδιο χημικό υλικό στο ίδιο βάθος σε διαφορετικά μέρη, τότε ξέρουν ότι πριν από χρόνια χτύπησε ένας μετεωρίτης ή εξερράγη κάποιο ηφαίστειο. Οι μορφές ζωής που αναπτύσσονται αργά και είναι αλληλοσυνδεδεμένες δεν μπορούν να ανταποκριθούν γρήγορα, οπότε όταν συμβαίνουν ξαφνικές μεγάλες αλλαγές πολλές από αυτές τις μορφές ζωής δεν επιβιώνουν. Η εξέλιξη δείχνει ικανή να κινείται ταχύτερα απ' αυτό που κάποτε νομίζαμε ότι μπορεί, ωστόσο δεν μπορεί να κινηθεί με τόση ταχύτητα ώστε να χειριστεί ξαφνικές καταστροφές.

Όχι πολλές χιλιάδες χρόνια πριν, φαίνεται ότι ζούσαν γύρω στις πέντε χιλιάδες άνθρωποι. Μπορούμε να το δούμε αυτό όταν εξετάζουμε το DNA. Επειδή το DNA αλλάζει με ένα προβλέψιμο ρυθμό, είναι δυνατό να υπολογίσουμε προς τα πίσω τότε που όλοι είχαν πολύ παρόμοιο DNA, και το οποίο δείχνει έναν μικρό πληθυσμό. Φαίνεται πιθανόν ότι μετά από κάποια καταστροφή, ίσως μια εποχή παγετώνων, να είχαν απομείνει πέντε χιλιάδες άνθρωποι. Εμείς τα ανθρώπινα όντα αλλάξαμε με όση ακριβώς ταχύτητα ήταν αναγκαία ώστε να χειριστούμε τις καταστροφές στο περιβάλλον μας.

Αλλά τα περισσότερα είδη δεν το έκαναν. Υπήρξαν πολλά περισσότερα είδη απ' όσα υπάρχουν τώρα. Πολλά απ' αυτά δεν μπόρεσαν να αλλάξουν με όσο γρήγορο ρυθμό χρειαζόταν ώστε να συνεχιστεί το είδος τους. Πάντοτε υπήρξαν εξαφανίσεις ειδών. Τα 9.993 είδη πουλιών που υπάρχουν σήμερα στον κόσμο αποτελούν ένα μικρό μέρος αυτών που υπήρξαν κάποτε. Παρ' όλο που είναι λυπηρό να χάνεται τόση πολυπλοκότητα, η εξαφάνιση συνέβαινε πάντα.

Όλα τα είδη εξάλλου επηρεάζουν το περιβάλλον. Όσο ευρύτερες και πολυπληθέστερες είναι οι μορφές της ζωής, τόσο μεγαλύτερη και η επιρροή τους στο περιβάλλον. Τα είδη εξαπλώθηκαν και διεύρυναν τη σφαίρα του ζωτικού χώρου ύπαρξής τους. Βρήκαν ως εμπόδια μεγάλους όγκους νερών (όταν δεν είχαν φτερά ή αδυνατούσαν να κολυμπήσουν), οροσειρές, καθώς και άλλα πράγματα, αλλά όταν ο κόσμος άλλαξε οι μορφές ζωής εξαπλώθηκαν, ειδικά από τότε που εμείς τα ανθρώπινα όντα αρχίσαμε να μετακινούμαστε και να παίρνουμε πράγματα μαζί μας—στους πάτους των παπουτσιών μας, στις βαλίτσες μας, στα κουφάρια των καραβιών μας και πάει λέγοντας. Οι οργανισμοί σήμερα ταξιδεύουν σε μέρη όπου πριν δεν μπορούσαν να πάνε. Με τη δική μας βοήθεια μπορούν να διασχίσουν ενδιάμεσους τόπους όπου δεν θα μπορούσαν να επιβιώσουν.

Εμείς, τα ανθρώπινα όντα, στο ξεκίνημα ήμασταν ένα μικρό σύνολο ατόμων, και οι πράξεις μας δεν είχαν σημασία σε παγκόσμια κλίμακα. Τα υπόλοιπα είδη του πλανήτη και αυτός ο ίδιος μπορούσαν να αναπληρώσουν τις πράξεις μας. Αλλά όταν ένα είδος γίνεται πολυάριθμο αρχίζει να επηρεάζει τα άλλα. Για παράδειγμα, ο πληθυσμός ενός αρπακτικού είδους (θύτης) και ο πληθυσμός του είδους από το οποίο τρέφεται (της λείας του) αυξάνονται εκ περιτροπής, πότε το ένα είδος και πότε το άλλο. Δηλαδή όταν τα αρπακτικά φάνε όλη σχεδόν τη λεία τότε όλα σχεδόν τα αρπακτικά πεθαίνουν επειδή δεν έχουν πλέον αρκετή λεία για να φάνε. Τότε η λεία επιστρέφει και μετά επιστρέφουν και τα αρπακτικά. Αν η αυξομείωση παρατραβήξει μπορεί να εκτροχιαστεί: απομένει πολύ λίγη λεία ώστε να μπορεί να ανακάμψει. Για πάρα πολύ καιρό η επίδρασή μας ως ανθρώπινων όντων δεν ήταν πλατιά. Ήμασταν πολύ λίγοι και οι χαλάστρες που κάναμε δεν ήταν πολύ μεγάλες. Καίγαμε κατά τύχη δάση, κάναμε διάφορα πράγματα, αλλά σε μια ευρεία κλίμακα αυτά που κάναμε μπορούσαν να αναπληρωθούν. Κατά κάποιο τρόπο συνηθίσαμε σ' αυτό, και δεν δίναμε σημασία στις πιθανόν ευρείας κλίμακας συνέπειες των πράξεών μας.

ΕΝΑ ΘΑΥΜΑΣΤΟ ΚΑΙ ΤΡΟΜΑΓΜΕΝΟ ΕΙΔΟΣ

Είμαστε ένα θαυμαστό, δαιμόνιο, εφευρετικό είδος το οποίο από διάφορες οδύνες 'πετρώνει' με ορισμένους τρόπους και έτσι δεν μπορεί να σκεφτεί με συνέπεια. Όταν κάποιες οδύνες κολλάνε πάνω μας η συμπεριφορά μας αλλάζει από συνειδητή σε 'πετρωμένη' και, για παράδειγμα, καθοδηγείται από συναισθήματα έλλειψης και από τον κίνδυνο της εκμηδένισης. Καθένας και καθεμία από μας έχουμε τους δικούς μας φόβους γύρω από την ύπαρξή μας, επειδή το ατομικό μας ξεκίνημα δεν ήταν πολύ καλό, αλλά επιπλέον κουβαλούμε και τους μη εκτονωμένους φόβους προηγούμενων γενεών. Αν η

AMANDA MARTINEZ

οικογένειά μας ή ο λαός μας έχουν μια ιστορία λιμού, και δεν καταφέραμε να εκτονώσουμε τα συναισθήματά μας πάνω σ' αυτό, βλέπουμε τον κόσμο μ' έναν ορισμένο τρόπο. Οι περισσότεροι δεν φτάσαμε στην εκτόνωση κι έτσι έχουμε μείνει με συναισθήματα έλλειψης και ανταγωνισμού, με το συναίσθημα ότι χρειαζόμαστε κι άλλα, και άλλα, και άλλα.

Ως ανθρώπινο είδος μπορέσαμε να επινοήσουμε τρόπους για να έχουμε περισσότερα. Μπορέσαμε να βρούμε τρόπους να υπάρχουμε σε μέρη του κόσμου που δεν ήταν εκείνα απ' όπου ξεκίνησαν οι άνθρωποι, σε τόπους όπου οι πρόγονοί μας δεν ήξεραν πώς να ζήσουν. Απλωθήκαμε σε όλο τον κόσμο, και απλωθήκαμε πολύ γρηγορότερα από άλλους οργανισμούς επειδή μπορέσαμε να διασχίσουμε τόπους όπου δεν θα μπορούσαμε να επιβιώσουμε.

Μπορέσαμε να προσαρμόσουμε τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούμε, και όχι μόνο να βρούμε έναν άλλο τόπο όπου θα μπορούσαμε να λειτουργούμε με τον ίδιο τρόπο που λειτουργούσαμε πριν. Μάθαμε καινούργια πράγματα έτσι ώστε να ταιριάξουμε στη νέα κατάσταση, αλλά οι φόβοι μας για τη στέρηση εμπόδισαν την ικανότητά μας να σκεφτούμε λογικά ορισμένα πράγματα, καθώς αυτά μπορεί να φαίνονταν δευτερεύοντα σε σχέση με την επιβίωση ή και σαν να μην σχετιζόνταν με αυτήν. Για παράδειγμα, η ευημερία άλλων ανθρώπων μπορούσε να μας φαίνεται δευτερεύον θέμα δίπλα στο να εξασφαλίσουμε ότι θα έχουμε πιο πολλά εμείς.

Εξαπλωθήκαμε και πετύχαμε, και όσο επινοούσαμε περισσότερα πράγματα, γίναμε πολυπληθέστεροι και κάναμε περισσότερα πράγματα που είχαν δραστικότερο αντίκτυπο στο περιβάλλον. Για μας πάντα η επιβίωση είχε το νόημα του περισσότερου—δηλαδή εμείς να πληθαίνουμε και να έχουμε περισσότερο έλεγχο στο περιβάλλον, έτσι ώστε να μπορούμε να παράγουμε ακόμα περισσότερα από αυτά που μας έκαναν να νιώθουμε ασφάλεια:

ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

περισσότερη τροφή, μεγαλύτερα κάστρα, μεγαλύτερα πλοία. Προσπαθήσαμε να κυριαρχήσουμε ολοκληρωτικά πάνω στα πράγματα που άλλοτε κυριαρχούσαν πάνω μας.

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Παλεύουμε ακόμη σαν να είμαστε ένας πληθυσμός πέντε χιλιάδων ανθρώπων. Έχουμε φτάσει τα 6,4 δισεκατομμύρια αλλά εξακολουθούμε να είμαστε αβέβαιοι εξ αιτίας των παλιών πόνων. Με δεδομένο τον σημερινό αριθμό μας ο υπόλοιπος πλανήτης δεν μπορεί να επανορθώσει τα λάθη μας. Δεν μπορεί πια να αναπληρώσει εκείνα που κάναμε επειδή δεν ήμασταν ικανοί να τα σκεφτούμε από πριν. Είμαστε απλώς πάρα πολλοί και εγκλωβισμένοι πάρα πολλοί από μας σε συμπεριφορές οδύνης και σε παράλογα συστήματα τα οποία αποκαλούμε κοινωνίες.

Δεν πρόκειται απλώς για ατομικά μας λάθη· δεν πρόκειται για το ότι παρατάμε το σαραβαλιασμένο αυτοκίνητό μας, το φορτηγάκι και το τρακτέρ πίσω από το φράχτη και τα αφήνουμε να σκουριάσουν. Είμαστε πάρα πολλοί που έχουμε σαραβαλιασμένα αυτοκίνητα και φορτηγάκια και τρακτέρ. Έχουμε περάσει προ πολλού το σημείο όπου τα συστήματα μπορούσαν να αναπληρώσουν τις ζημιές για λογαριασμό μας και γι αυτά που αφήνουμε πίσω μας. Οι τρόποι παραγωγής που έχουμε εκπέμπουν ογκώδεις ποσότητες καπνού, στάχτης, διοξειδίου του άνθρακα, και άλλων πραγμάτων—που είναι πολύ περισσότερα από αυτό που μπορεί να διαχειριστεί ο υπόλοιπος πλανήτης. Οδηγημένοι από τους αυτοματισμούς τού να χρειαζόμαστε όλο και περισσότερα και χωρίς να στοχαζόμαστε συνολικά τις συνέπειες της συμπεριφοράς μας, οι τρόποι παραγωγής μας είναι αλυσοδεμένοι με τις κοινωνίες μας, όπως ήταν αλυσοδεμένοι και με τις κοινωνίες πριν από μας.

Οι αυτοματισμοί της καταστροφικής σπατάλης αποτέλεσαν πάντα μέρος των ανθρώπινων κοινωνιών. Οι κοινωνίες πάντα κατέστρεφαν ανθρώπους και άλλες μορφές ζωής. Αλλά στο παρελθόν δεν ήμασταν τόσο πολλοί κι έτσι η καταστροφή δεν είχε μεγάλες συνέπειες. Τώρα έχουμε φτάσει στο σημείο όπου ο τρόπος που λειτουργούμε, με τους αυτοματισμούς αλυσοδεμένους στις κοινωνίες μας, έχει μαζικές συνέπειες.

Νομίζω ότι μέχρι τώρα παίρναμε θέση κατά των καταπιεστικών κοινωνιών κυρίως επειδή αυτές ήταν κακές για τους ανθρώπους. Ήταν κακές επίσης για κάθε τι άλλο, αλλά αυτό δεν είχε φτάσει στο σημείο να μην μπορεί να αντισταθμιστεί από το υπόλοιπο περιβάλλον. Τώρα έχουμε φτάσει ξεκάθαρα στο σημείο αυτό.

Οι οργανωμένες κοινωνίες ήταν ανέκαθεν βουτηγμένες σε αυτοματισμούς οδύνης. Ο τρόπος που λειτουργούν είναι να οργανώνουν τους ανθρώπους σε ομάδες και τάξεις που στηρίζουν τη λειτουργία της κοινωνίας, και σε μερικές από τις ομάδες παρέχονται πολύ λιγότερα μέσα από ό,τι σε άλλες. Εκείνες οι οποίες παίρνουν το μεγαλύτερο μερίδιο και έχουν τον περισσότερο έλεγχο πάνω στα μέσα, έχουν αυτοματισμούς εγκαταστημένους μέσα τους οι οποίοι τους σπρώχνουν να παίρνουν αποφάσεις γι' αυτά τα μέσα, αποφάσεις οι οποίες θα τους αποφέρουν το πιο άμεσο υλικό κέρδος, υπολογίζοντας ελάχιστα ή καθόλου τα αποτελέσματα που θα έχει αυτό πάνω σε άλλες ομάδες ανθρώπων, πάνω σε άλλες μορφές ζωής, στο περιβάλλον ή ακόμη και στην ίδια τους μακροπρόθεσμη ύπαρξη.

Για παράδειγμα, εξακολουθεί να υπάρχει η προσπάθεια για ανεύρεση περισσότερων κοιτασμάτων πετρελαίου, και νέων τρόπων εκμετάλλευσής τους, χωρίς να υπολογίζεται πόση ρύπανση και ζημία αυτό θα προκαλέσει. Πολλοί άνθρωποι, με την προοπτική να εξασφαλίσουν ένα βραχυπρόθεσμο κέρδος, δεν μπορούν να δουν κατάφατσα το γεγονός ότι το να παράγουν και να καίνε και άλλα ορυκτά έλαια είναι εκείνο που προκαλεί την κλιματική αλλαγή και την μαζική περιβαλλοντική ζημιά.

Οι κοινωνίες μας είναι σταθερά καταστροφικές και κοντόφθαλμες, και οι πιο βλαβερές επιδράσεις τους πλήττουν τους ανθρώπους εκείνους που είναι ήδη οι περισσότερο εκμεταλλευμένοι, όπως για παράδειγμα εκείνοι που κάνουν την πρακτική δουλειά της παραγωγής, εκείνοι τους οποίους στοχεύει ο ρατσισμός, εκείνοι που ζουν σε χώρες που δεν έχουν ακόμη αναπτυχθεί οικονομικά σε σημείο να μπορούν να προστατευτούν ενάντια στις μεγάλες οικονομίες του κόσμου.

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΛΛΑΞΟΥΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΖΩΗΣ

Κοινωνίες οι οποίες είναι χτισμένες πάνω σε αυτοματισμούς, όπως είναι η δική μας χτισμένη πάνω στην απληστία, λόγω πόνων που σχετίζονται με την ανασφάλεια και την απομόνωση, δεν μπορούν να λειτουργήσουν αρκετά ορθολογικά ώστε να μην βλάπτουν τους ανθρώπους και τον πλανήτη. Μπορούμε να αντιταχθούμε και να σταματήσουμε ορισμένες πλευρές αυτού του καταστροφικού και αυτοματισμένου τρόπου λειτουργίας και θα είναι χρήσιμο αλλά και αναγκαίο να το κάνουμε. Μπορούμε επίσης να πάψουμε να ανεχόμαστε την ύπαρξη κοινωνιών που βασίζονται στην οδύνη.

Στις προσπάθειες που έγιναν στο παρελθόν για να αλλάξουν οι καταπιεστικές κοινωνίες μετείχε η πλειονότητα των ανθρώπων που ήταν ενάντιοι στην τάξη που ελέγχει τα μέσα της κοινωνίας, και που είναι η τάξη των εχόντων. Παρ' όλα αυτά τα άτομα μέσα σε

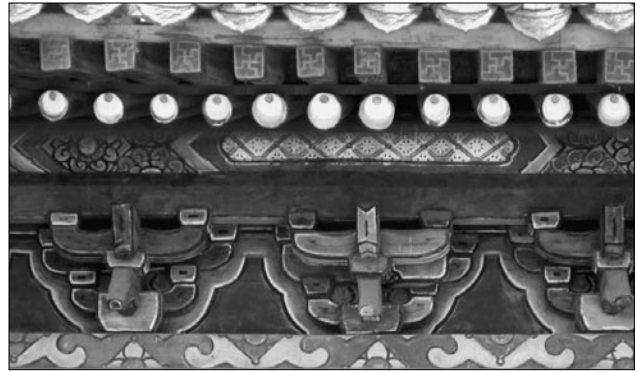
αυτή την τάξη δεν είναι παρά οι φορείς της καταπίεσης, οδηγούμενοι από αυτοματισμούς οδύνης που έχουν εμφυτευτεί σε αυτούς από την κοινωνία. Και δεν είναι οι μόνοι που έχουν αυτούς τους αυτοματισμούς οδύνης—ο κάθε άνθρωπος στην κοινωνία τραυματίζεται από τις οδύνες που δρουν πάνω του και καταλήγει να κουβαλάει μια παραλλαγή της ίδιας οδύνης.

Έχουμε μάθει ότι η δουλειά για την αλλαγή της κοινωνίας δεν είναι στην ουσία ένας αγώνας ενάντια στους ανθρώπους μιας συγκεκριμένης τάξης—αλλά ότι είναι ένας αγώνας για να βάλουμε τέλος στις συνέπειες που έχουν οι οδύνες πάνω σε όλους μας. Δεν παλεύουμε υπέρ μιας ομάδας ανθρώπων εναντίον μιας άλλης. Προσπαθούμε να βάλουμε τέλος στη μέγγενη των αυτοματισμών πάνω σε όλους τους ανθρώπους, συμπεριλαμβάνοντας κι εκείνους οι οποίοι διοικούν την κοινωνία,—για το συμφέρον όλων των ανθρώπων. Το να περιγράψουμε την πορεία προς τα μπρος σαν έναν αγώνα ενάντια σε οποιαδήποτε ομάδα ανθρώπων είναι πάντα αποπροσανατολιστικό και αναδιεγερτικό και αυτό, βασικά, δεν είναι ορθή συμπεριφορά.

Για να προστατέψουμε το περιβάλλον από την συνεχιζόμενη καταστροφική, παράλογη λειτουργία της κοινωνίας, είναι αναγκαίο να αλλάξουμε την κοινωνία—όχι σύμφωνα με τα συμφέροντα μιας ομάδας ανθρώπων αντίθετων σε μια άλλη ομάδα αλλά προς το συμφέρον όλων των μορφών ζωής. Είναι ανάγκη να την αλλάξουμε ούτως ώστε να προφυλάξουμε ένα μη μετρήσιμο αριθμό μορφών ζωής από τις περιβαλλοντικές συνέπειες της μέσα-από-οδύνης λειτουργίας της κοινωνίας. Αυτό είναι για το συμφέρον όλων, και συμπεριλαμβάνει και εκείνους που οι οδύνες τους δεν τους επιτρέπουν ακόμη να το αντιληφθούν.

ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΚΙΝΗΘΟΥΜΕ

Η αλλαγή αυτή στην κοινωνία δεν θα πρέπει να καθυστερήσει, επειδή συμβαίνουν με ταχύτατο ρυθμό μεγάλες περιβαλλοντικές αλλαγές και είναι δύσκολο να προβλέψουμε τις συνέπειές τους. Μερικοί από τους αυτοματισμούς μας θέλουν “αποδεικτικά στοιχεία” πριν μας επιτρέψουν να αντιμετωπίσουμε την ανάγκη για αλλαγή, αλλά υπάρχει ελάχιστη απόλυτη απόδειξη μέσα σ’ ένα κόσμο τόσο πολυσύνθετο όπως ο δικός μας. Οι άνθρωποι νότες αποφασίζουν συχνά πράγματα στηριζόμενοι σε πολύ ημιτελή δεδομένα. Είναι πιθανό να νιώθουμε τόσο ανασφαλείς ώστε να φοβόμαστε να κινηθούμε—ακόμα και όταν βλέπουμε ξεκάθαρους, ισχυρούς τους λόγους για να το κάνουμε—αλλά μπορούμε να πάμε ενάντια στους αυτοματισμούς που μας τραβούν πίσω και να πάρουμε την απόφαση να αλλάξουμε προς την καλύτερη κατεύθυνση που μπορεί να δει η φαντασία μας.

KINA • DIANE SHISK

Μπορούμε να κινηθούμε ενάντια στους αυτοματισμούς μας του να νιώθουμε ανεπαρκείς, μικροί και παθητικοί. Μπορούμε να εκτονώσουμε τις οδύνες που εγκαταστάθηκαν μέσα μας στην παιδική ηλικία και μας άφησαν αυτά τα συναισθήματα και τις συγχύσεις. Και μπορούμε να γίνουμε σημαντικοί παράγοντες των συνεχιζόμενων προσπαθειών για τη διακοπή των αυτοματισμένων λαθών που βλάπτουν το περιβάλλον.

Μπορούμε να βγούμε από την παθητικότητα, να μάθουμε ό,τι δεν ξέρουμε ακόμα, και να εκτονώσουμε όποιες οδύνες μας εμποδίζουν να παίξουμε το ρόλο που θέλουμε—ως συμμετέχοντες, ως επικοινωνιακοί παράγοντες, ως υποστηρικτές της υπάρχουσας ηγεσίας και ως εκείνοι που θα αναπτύξουμε πολιτική και προοπτική.

Μπορεί να το κάνει αυτό ένας σημαντικός αριθμός από εμάς, και θα αποφέρει κέρδη από πολλές απόψεις: θα προχωρήσουμε τη δουλειά για τη σωτηρία του περιβάλλοντος, θα λειτουργούμε περισσότερο πέρα από τους αυτοματισμούς, και θα επεκτείνουμε την επικοινωνία των όσων ξέρουμε γύρω από τα ανθρώπινα όντα.

Οι άνθρωποι της ΣΑ έχουν προχωρήσει με παρόμοιους σημαντικούς τρόπους στο παρελθόν. Δύο από τα πιο ξεκάθαρα παραδείγματα είναι το πώς μερικές δεκαετίες πριν από σήμερα κινηθήκαμε ενάντια στον πυρηνικό πόλεμο και πώς πριν από μια δεκαετία ξεκινήσαμε την κίνηση «Ενωμένοι για την Εξάλειψη του Ρατσισμού». Ας κάνουμε το ίδιο και πάλι.

Tim Jackins

Δημοσιεύτηκε στο Πρέζεντ Τάιμ,
Γενάρης 2013, σελίδες 3 -7
(Toward a New Goal on the Care
of the Environment, Present Time,
January 2013, pp 3-7)

Μετάφραση: Νίκη Σταυρίδη
Translation: Niki Stavridi